

Manaqoya həm rəhmi gələn, həm də ondan şübhələ-nən Toyoo bir söz demədi. La-kin Manaqonun hekayəsi çox şeyə aydınlıq gətirdi və o, indi gözəl göründüyü qədr də mü-dafiyyə ehtiyac duyurdu. Ka-netada və xanımı heç bir tə-rəddüd etmədən dedilər: "To-yoo burda kim bilir hansı qor-xudan, ovsundan danışdı; bu, ağılabatan deyil, belə olmayıb və ola da bilməzdi. Yalnız se-vən ürəyinizin hökmüylə bu uzun yolu qət etməyiniz də ye-tər! Artıq, Toyoo istədi, istə-mədi, siz bizim evdə qalacaq-sınız". Və onlar Manaqoya bu evdə qalmaq üçün ayrıca otaq verdilər.

Aradan bir, iki gün keçdi. Manaqodan nəvaziş və iltifat gören Kanetada və xanımı To-yoo ilə münasiətlərinin nizam-lanması üçün bu qadına yar-dım etmək fikrinə düşdülər. Manaqonun hiss və duyğuları-nın təsiri altında ər-arvad To-yoonu yola gətirmək üçün dilə tutdular və axır ki, nigah mə-ra-simi keçirildi. Bu son günlərdə Toyoo qəlbən ona bağlanmış-dı, Manaqonun məlahət və gö-zəlliyi onu məftun etmişdi. Ni-gah mərasimində bu cütlük bir-bitinə sədaqət andı içəndə Xase məbədinin sübh zəngləri onların heç ürəyincə olmadı; bu zənglər gecə boyu Katsura-qi və Takama dağlarının qaya-larına çökən tutqun, ağır bu-ludları qovub uzaqlara apar-malıydı. Toyoo və Manaqo ona təəssüflənirdilər ki, gün uzun çəkəcək, onların ilk dəfə bərabər bir yatağa uzanacaqları an da gec yetişəcək.

Zaman, gün keçdi və mart ayı gəldi. Kanetada Toyoo və Manaqoya dedi: "Yosinonun ( müasir Nara prefekturasının mərkəzi hissəsindəki yer adı, çox qədimlərdən gilənar bağ-caları ilə məşhurdur ) indi ən gözəl çağlarıdır. Paytaxtda bu heç vaxt mümkün deyil, oralar-da yaşamaq bir özgedi, nəinki bizim yerlərdə. Yazda həqiqə-tən Yosino xoşbəxtlik vadisi olur. Mifune dağı və Natsumi çayı ilə bütün ili xoş keçirmək olar, heç vaxt darıxıb tən-gə gəlməzsən. Lakin indi o yerlər daha gözəldi, yığışın, gedək ora!"

Üzündə təbəssüm və se-vinc gələn Manaqo dedi: "Hət-ta paytaxt sakinləri təəssüflə-nirlər ki, Yosinonun gözəlliklə-ri kimi mənzərələrə baxıb zövq almaq, fərhlənmək on-ların qismətinə yazılmayıb. "Manyosyu"da ( VIII əsr lirik əsərlər antalogiyasındakı əf-sanələr ) deyildi ki, həqi-qətpərəst insanlar o yerlərə çox tərəflər yağdırırlar. Lakin mən uşaqliq illərindən tün-lük olan yerdə, yaxud da uzaq yol gedəndə daimə ağır xəstələ-nərdim, o üzdən mən siznən gedə bilmərəm. Siz səfəriniz-dən qalmayın, amma qayıdan-

da mənə hədiyyə almağı unut-mayın". - "Yəqin, sən ona gö-rə xəstələnirsən ki, piyada çox tez yorulursan, - Kanetada de-di. - Faytonumuz olmasa da biz sənin qayğına qalırıq, yolu dincələ-dincələ gedərsən. Axı, sən getməsən, Toyoo da sən-siz darıxıb narahat olacaq". Toyoo da dilləndi: "Hamı sənə qarşı çox xeyirxahdı, biznən getsən yaxşıdı, xəstələnməyi ağlına belə gətirmə". Və Ma-naqo da hamı ilə bir yerdə bu səfərin yolçusu oldu. Yosino-da bütün insanların əynində bahalı, bər-bəzəkli paltarlar vardı, amma heç bir qadın Ma-naqo qədər gözəl və cazibə-dar deyildi.

Onlar Kanetadanın uzun il-lərdən bəri dostluq münasibət-ləri saxladığı monastırı ziyarət etdilər. Baş rahib onları çox xoş qarşıladı. "Bu yaz siz çox gec gəldiniz, - dedi o. - Gü-lün,çiçəyin açdığı, bülbüllərin oxuduğu xeyli vaxtdı. Buna baxmayaraq yenə də gözəl mənzərələrin şahidi olacası-nız". Sonra o, uzun yol gələn qonaqları şam yeməyinə də-vət etdi.

Sübh təzədən hava tutqun, dumanlı olsa da sonra göyün üzü açıldı. Yüksəklikdə yerləşən məbəddən ətrafda asket-lərə məxsus evlər aydın görü-nürdü. Saf və təmiz havada dağdakı quşcuğazların civilti-si, güllü yamaclar, çiçəkli çə-mənliliklər göz, könül oxşayırdı. Bu mənzərə qonaqları fərəh-ləndirir, yerli camaata qürur verirdi. Yosinya ilk dəfə gələn-lərə hər şeydən əvvəl şlaləni göstərərdilər. Kanetada və To-yoo xanımı ilə bələdçilər də yanlarında ora yollandılar. On-lar dərələrdən, təpələrdən ke-çib bir xeyli uzun yol getdilər. Gurultulu səslərlə zirvədən sərt qayaların üstünə tökülən şlalənin yanında köhnə, uçuq taxta saray vardı. Göz yaşı ki-mi şəffaf suyun axınına qarşı xırda qızıl balıqlar sayrışa-say-rışa üzürdü. Bu xoş mənzərə-nin sevgisinə qapılan səyahət-çilər bağlamalarını açıb götür-dükləri yeyəcəklərdən dadır və şirin xəyallara dalırdılar.

Bu vaxt yuxarılara qalxan dağ cığırında bir adam görün-dü. Bu, saç-saqqalı ay işığı qədər bəyaz olan əzəmətli bir qoca idi. O, şlaləyə yaxınlaş-dı, səyahətə gələnləri görüb dayandı, təəccüb içində onla-ra baxdı. O anda Manaqo və Maroya arxalarını ona tərəf çə-virib özlərini görməməzliyə vurdular. Qoca bir xeyli onlara baxdı və gileyləndi: "Çox qəri-bədi, bu qulyabanılar insanları nəyə görə axmaq yerinə qo-yurlar?" Qoca bunu deməmiş-di ki, Manaqo və Maroya sıc-rayıb cəld özlərini şlaləyə at-dılar. Sular qaynadı və buğla-na-buğlana göyə bülənd oldu. Göyün üzünə mürəkkəb kimi qara bulud gəldi və şıdırğı ya-ğış tökdü.

## Novella

Qoca vahiməyə düşən ət-rafdakı insanları yanına alıb kəndə apardı. Bu bələdan ca-nını güclə qurtaran Toyoo və Kanetada öz xanımıyla bir ka-sıb daxmaya sığındılar. To-yooya müraciət edən qoca de-di: "Rənginnən-rufunna görü-rəm ki, o qulyabanı səni üzüb əldən salıb, mən olmasaydım sən qeyb olacaqdın. Bundan sonra ehtiyatlı ol". Səcdə edən Toyoo bütün başına gələn-ləri danışdı və yazıqcasına xahiş etdi: "Məni bu bələdan xilas edin!"

Qoca dedi: "O qulyabanı çox qədim əfsanələrdəki bir ilandı ( yapon xalqının inancı-na görə şər qüvvələri təmsil edir ). O, əxlaqsız və pozğun-du: öküznnən bir araya gəlib dünyaya təkbuynuzlu gətirir, ayğırnan əlaqəyə girib atbaşı ilan törəyir. Əminəm ki, əgər özünü qoruya bilməsən, o, sə-nin həyat bədəni içəcək".

Toyoo, Kanetada və xanımı elə bildilər ki, bu qoca, adam cilidində olan tanrılardan biri-dir və dua üçün onun ayaqları-na sərililər. Amma qoca gü-lümsəyib dedi: "Mən tanrı de-yiləm. Mən yalnız Yamato mə-bədində oturan qoca Kibito Taqimayam. İndi gedəyin sizi evinizə ötürüm". Və onlar qo-canın yanına düşüb getdilər.

Ertəsi gün Toyoo Yamato məbədinə yollandı. O, qocanı izzəti-şərəflə salamladı və ge-tirdiyi hədiyyələri ona verdi: üç dəst ipək, iki dəst kətan parça. Və qocadan bəd, şər qüvvəni ondan uzaqlaşdırma-sını fağırçasına xahiş etdi. Hə-diyyələri qəbul edən qoca özü-nə heç nə saxlamayıb məbəd xidmətçilərinə payladı. Sonra Toyooya dedi: "Sən öz gözəlli-yinlə onu ehtirasa gətirmisən, ona görə də qarabaqara səni izləyir. Lakin sənin ürəyin də sakit deyil, çünki sən onun gö-zəlliyinin əsirisən. Əgər, sən ruhən möhkəm olsan, sakitlik tapacaqsan. Sənə mənim kö-məyim də lazım olmayacaq. Bu qulyabanılardan yaxanı qurtarmaq üçün iradəli olma-ğın yetər. Çalış onun surətin ürəyindən çıxart, qov". Qoca-nın tövsiyəsini dinləyən Toyoo sanki dərin yuxudan ayıldı, ona təşəkkürünü bildirib Ka-netadanın yanına qayıtdı və dedi: "Mənim qulyabanıların əsiri olmağım ruhi zəifliyim-dən irəli gəlir. Artıq mən heç nəyə məhəl qoymadan ata-mın, qardaşımın qazancına şərik ola bilmərəm. Bu, onlara qarşı sayğısızlıqdı. Baxmaya-raq ki, sizin xeyirxahlığınız hə-qiqətən mənə qarşı sonsuzdu, mən bu evi tərk etməliyəm. Mənim də öz qazancım, evim olmalıdı". Və o, Kii vilayətin-dəki evə döndü.

Toyoonun bu hekayətin din-ləyən atası, anası və Taro xa-nımıyla əmin oldular ki, o, heç

nədə günahkar deyil. Toyooya onların yazığı gəlirdi, qulyaba-nıların isə ondan əl çəkməmə-si onları qorxu içində saxlayır-dı. Onların fikrincə, bütün bun-lar ona görə baş verirdi ki, To-yoo subay qalıb. Və onlar sözü bir yerə qoyub Toyoonu evlən-dirmək fikrinə düşdülər. Bu barədə Siba kəndində Soyod-zi Sibano adında bir nəfərə xəbər göndərdilər . Onun sa-rayda xidmətçilik edən bir qızı vardı. Bu qızın xidmət vaxtının tamamına da az qalırdı. So-yodzi quda olacağı Oyayaya xəbər çatdırdı ki, Toyoonu yeznəsi kimi görmək çox xoş-du və bu xeyir işə razıdırlar.

Paytaxta adam yollayıb bu şad xəbəri Tomikoya da çat-dırdılar. O, evə böyük sevinc içində qayıtdı. Nigah məra-simi hər iki tərəfin iştirakı ilə təm-təraqlı keçdi. Tomiko sa-rayda bir neçə il xidmət etdiyi-nə görə, nəzakətli rəvtarı ilə diqqət çəkirdi və özü də cazi-bədar, qəşəng idi. İlk görüş-dən sonra Toyoo hər mənada ondan razı qaldı, insan cilidinə girən ilan yadına da düşmədi. Brinci gecə xoşagəlməz heç nə baş vermədi, o barədə baş-qa nəse danışmağa da dəy-məz.

Elə ki, ikinci gecə gəldi, To-yoo dəyişdi, xeyli içib əməlli-başlı kefləndi, arvadını acıq-landırmaq həvəsinə düşdü: "Hə, paytaxt həyatından sonra bu kənd-kəsək səndə heç ik-rah doğurmadımı? Fikirləşmə ki, heç nə bilmirəm, sən utan-maz və həyasızsan! Kim bilir sarayda şahzadə və knyazlar-la nə qədər bir yataqda olmu-san!" Birdən Tomiko onun gözlərinin içinə baxıb dedi: "Yox, vicdansız sənsən! Sən öz andını unuttun və kifirin, çirkinin biriylə sevişirsən!" Bu, şübhə yox ki, Manaqonun sə-siydi, yanında olan o idi, yeni bir ciliddə. Toyoo quruyub qal-dı, meyit rəngi aldı, tükləri biz-biz oldu, dili-ağızı bağlandı. Tomiko gülə-gülə deyirdi: "Təəccüblənmə mənim ərim! Sən çox tez o dağların, dəniz-lərin önündə verdiyin vədi unuttun. Amma mən heç unutmadım və yenə də sənin yanındayam. Və əgər sən onun, bunun sözüne qulaq asıb məndən uzaq durmaq istəsən, mənim qisasım aman-sız olacaq. Kidzi dağları ucadı, amma sənin qanın onun qaya-larında üzəaşağı vadilərə axa-caq. Bir sözlə sənin ölümün dəhşətli olacaq". Qorxudan əsməcə tutan Toyoo indi fik-rində həyatla vidalaşırdı. Bu arada pərdə arxasından çıxan Maroya dedi: " Ağam mənim, sizə nə oldu? Niyə siz öz xoş-bəxtliyinizə sevinmirsiniz?" Onu da gören Toyoo tam hey-dən düşdü, gözlərini qapadı və üzüüstə döşəməyə səril-di. Nə dilə tutmağın, nə də hədə-

ləməyin sanki ona təsiri olma-yacaqdı və bu vəziyyətdə ölü kimi hərəkətsiz qaldı.

Səhər yataq otağından çıxıb xəlvətcə Syodzinin yanına qaçdı və böyür-başına göz qo-yub gecə olan əhvalatı təfsila-tıyla danışdı və pıclıltıyla dedi: " Xahiş edirəm, bir şey fikirlə-şin, mən bu bələdan necə xilas olum". Bunu eşidən Syodzi və arvadı çox məyus oldular. Özünə gələn Syodzi dedi: "İn-di biz nə etməliyik. Dünən bur-dan bir az aralı yerləşən dağ-dakı monastıra paytaxtın Ku-rama məbəbindən bir rahib gəlmişdi. O, hər il Kumanoya səcdə etmək üçün gəlir və bi-zim kənd də onu yaxşı tanıyırlar, adını hörmətlə çəkirlər. Deyilənə görə böyük ruhi gücə sahibdi, bəd, şər qüvvələri qovmaq bacarığıyla da şöhrət tapıb. Onu çağırısaq yaxşı olar". Adam göndərib rahibi evlərinə dəvət etdilər və o da məmnuniyyətlə gəldi. Hadisə-dən xəbər tutan kimi qürurla dedi: "Bu mənim əlimdə heç nədi. Amma xahiş edirəm sə-s-küy salmayın". Rahib elə inamla danışdı ki, hamı bir nə-fər kimi sakitləşdi.

Rahib böyük qabda suya qırmızı siçan zəhəri tökdü və yataq otağına tərəf getdi. Ət-rafdakılar təşviş və qorxu içində, kim hara gəldi gizləndi, amma rahib qorxuya düşənlə-rə gülüb dedi: "Hara qaçırsı-nız. Böyük, kiçik - hamınız burda gözləyin. İndi bu ilanı tutub sizə də göstərəm!" O, qapını açmaq istəyirdi ki nə-həng bir ilan başı ona tərəf qalxdı. O, çox böyük idi və va-himə doğururdu. Qapının ağ-zın tutan ilan - günəş şüaları altında bəmbəyaz qar gözqa-maşdıran kimi bərq vururdu. Güzgü kimi parlaq gözləri var-dı, buynuzu qurumuş ağacı xatırladırdı, cəhəngləri geniş açılmışdı, qan-qımızı dili var-dı. Rahibin işini bitirmək üçün ağzını bir dəfə atması yetərdi. "Lənət sənə, məlun!" - deyib qışqıran rahibin əlindəki kö-püklənmiş zəhərli su yerə da-ğıldı, ayaqları tutuldu, arxası çölə tərəf özünü geri atdı, bir təhər sürünüb evdən çıxdı. "Dəhşətə baxın!" - deyindi o. - Bəla tanrılardan gələndə rahib də aciz qalır. Özümü geri ata bilməsəm, artıq məhv olmuş-dum!" Rahib bu sözləri deyib huşunu itirdi. Onu ayılmaq ist-əkləri də nəticəsiz qaldı. Onun üzü, bədəni qırmızı,qara ləkələrin içində od tutub yanır-dı. Görünür, ilanın zəhərli nə-fəsi ona dəydi. Göz qapaqları çətinliklə açılan rahib nəse de-məyə çalışsa da səsi çıxmadı. Onun üstünə dağdan gətirdik-ləri sərən sudan tökdülər, am-ma bunun da köməyi olmadı. O öldü.

(ardı gələn  
şənbə sayımızda)